

Region Blekinge

2022-02-04

Ert ärendenr: S2021/06815
Vårt ärendenr: 2021/02253

Till Socialdepartementet

Hälso- och sjukvårdsnämnden har vid sitt sammanträde den 27 januari 2022 § 11 behandlat remissvar: Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78).

Remissvar och protokollsutdrag bifogas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

1. Att godkänna förslag till remissvar från Region Blekinge och översända svaret till Regeringskansliet, Socialdepartementet.

Region Blekinge

På hälso- och sjukvårdsnämndens vägnar:

Anders Lund
Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande

Kjell Ivarsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Dnr 2021/02253

Dnr S2021/06815

Dokumentnr. 2021/02253-2

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enheten för kvalitet och utveckling

Socialdepartementet

Carina Andersson, Folkhälsostrateg

Helene Sjöblom Andersson, Regional utvecklingsledare,
FoU socialtjänst, barn och unga

Förslag till yttrande – Remiss av Börja med barnen! Följ upp hälsa och dela information för god och nära vård, SOU 2021:78

Sammanfattning

Region Blekinge har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på slutbetänkandet Börja med barnen! Följ upp hälsa och dela information för god och nära vård SOU 2021:78. Region Blekinge är positiv till utredningens intentioner och instämmer i utredningens förslag och bedömningar och anser att de generellt är väl genomarbetade och genomtänkta.

Det finns i dag inte någon nationell uppföljning som stödjer utvecklingen av en mer sammanhållen vård och effektiva hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Det saknas också uppgifter om barns och ungas hälsoutveckling i befintliga hälsoregister som tar sikte på god hälsa.

Region Blekinge välkomnar en samlad uppföljning av barns och ungas fysiska och psykiska hälsa som stödjer utvecklingen av det hälsofrämjande arbetet för barn och unga från individuell till nationell nivå. Tillika vårdens utformning och innehåll.

Region Blekinge ställer sig bakom utredningens bedömning att utvecklingen av kvalitetsregister är nödvändig för att säkra kvaliteten i de hälsovårdande verksamheterna, exempelvis inom barnvårdscentraler och elevhälsan. Region Blekinge välkomnar förslaget att det i 7 kap. 1 och 4 §§ patientdatalagen (2008:355) anges att kvalitetsregisters ändamål är att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra hälso- och sjukvårdens kvalitet. Då det i nuläget är svårt med det tolkningsutrymme som upplevs finnas avseende vad ett nationellt kvalitetsregister är.

Region Blekinge ställer sig positiv till utredningens förslag om hur en god informationsförsörjning för såväl verksamheterna som för den enskilde kan stärkas när det gäller utbyte av information inom och mellan olika verksamheter och huvudmannagränser. En sammanhållen dokumentation och utbyte av information är en viktig förutsättning utifrån barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering, artikel 24, och barnets rätt till liv överlevnad och utveckling, artikel 6.

Region Blekinge betonar vikten av att samtliga utredningar och uppdrag som slutbetänkandet kommer att generera utgår från barnets rättigheter och ser till barnets bästa som individ, grupp och generellt.

Region Blekinges synpunkter och kommentarer rör utredningens förslag och bedömningar.

Region Blekinges synpunkter och kommentarer

5.1 Uppföljning av barns och ungas hälsa

Slutbetänkandet bedömer att det är nödvändigt att följa olika aspekter av barns och ungas hälsa, från graviditet till och med 20 års ålder, utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Region Blekinge ställer sig bakom utredningens bedömning, och instämmer i att det krävs en hälsouppföljning där alla barns hälsa följs upp så att ohälsa eller risk för ohälsa kan upptäckas. Likaså att det är möjligt att följa upp hälsofrämjande insatser som stärker välbefinnande och motverkar ohälsa. Mödrahälsovården och Barnhälsovården blir viktiga vårdgivare i det nationella hälsovårdsprogrammet, då hälsofrämjande åtgärder tidigt i livet lägger grunden för en god hälsa och välmående. Att kunna följa upp barns hälsa inom mödra- och barnhälsovård och andra vårdgivares verksamheter stärker förutsättningarna för en jämlik hälsa.

Region Blekinge ställer sig bakom förslaget att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att utreda om det är möjligt och lämpligt att i ett hälsodataregister behandla uppgifter om barn och unga som fått hälso- och sjukvård inom elevhälsans medicinska insatser samt lämna nödvändiga författningsförslag. Likaså ställer sig Region Blekinge bakom förslaget att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att utreda om det är möjligt och lämpligt att i ett hälsodataregister behandla uppgifter om barn och unga som fått hälso- och sjukvård vid ungdomsmottagningarna, samt lämna nödvändiga författningsförslag. Om det visar sig att det inte är möjligt eller lämpligt ska Socialstyrelsen överväga uppföljning baserad på data som inte innehåller personuppgifter.

5.2 Förtydligande om uppgifter om hälsovård i kvalitetsregister

Region Blekinge ställer sig bakom förslaget att det i 7 kap. 1 och 4 §§ patientdatalagen (2008:355) anges att kvalitetsregisters ändamål är att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra hälso- och sjukvårdens kvalitet. Då det i nuläget är svårt med det tolkningsutrymme som upplevs finnas avseende vad ett nationellt kvalitetsregister är.

Verksamheter som möter patienter/barn och unga i hälso- och sjukvården är ålagda att årligen genomföra ett systematiskt kvalitetsarbete. Här kan ett nationellt kvalitetsregister fungera som ett bra verktyg för användarna i sitt förbättringsarbete.

2019 beslutade Blekinges kommuner och Region Blekinge att länets kommunala skolor skulle ansluta sig till *Nationellt kvalitetsregister för elevhälsans medicinska insatser* (EMQ). Alla kommuner är nu anslutna och överför hälsodata till registret, läsåret 20/21 var första året länets fick regional data över elevers hälsa. Kommunerna och regionen ser många fördelar med registret som ger möjlighet till hälsodata över skolelever på lokal, regional och nationell nivå.

Region Blekinge gör samma bedömning som utredningen om att statligt stöd bör utgå till kvalitetsregister så som Svenska Barnhälsovårdsregistret, BHVQ och EMQ, för hälsovårdande verksamheter för barn och unga under en uppbyggnadsfas. Det är en förutsättning för att registren ska kunna utvecklas och uppnå full täckningsgrad.

5.3 Hälsoreformen för barn och unga bör följas, stödjas, utvärderas och tillses

5.3.1 Uppdrag till Socialstyrelsen att stödja genomförandet av den nationella hälsovårdsreformen

Region Blekinge ställer sig bakom förslaget att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att stödja genomförandet av den nationella hälsoreformen för barn och unga, med särskilt fokus på det nationella hälsovårdsprogrammet. Regionen samtycker till att Socialstyrelsen föreslår indikatorer som ska ingå i det nationella hälsovårdsprogrammet för att kunna följa utvecklingen av barn- och ungdomshälsovården.

Region Blekinge instämmer i att Barnhälsovårdens nationella program kan användas som modell för utveckling och uppbyggnad av det nationella hälsovårdsprogrammet från graviditet till och med 20 års ålder.

Ett nationellt hälsovårdsprogram välkomnas av Region Blekinge för att uppnå en mer likvärdig hälsovård i riket, ett mer entydigt arbetssätt är eftersträvansvärt och efterfrågat. För att nå likvärdighet och få genomslagskraft är det avgörande att det finns ett nationellt stöd i etableringsprocessen och i det fortsatta arbetet. Indikatorer är en förutsättning för att kunna följa utvecklingen av barn- och ungdomshälsovården.

I ett nationellt hälsovårdsprogram kommer indikatorer för den fysiska- och psykosociala hälsan att finnas med. Region Blekinge anser att det vid framtagande av indikatorer ska tas hänsyn till och inkludera de psykosociala frågor som ingår i EMQ. I det nationella nätverket för hälsosamtal i skolan, pågår ett arbete med att förbättra och validera de psykosociala frågorna som finns i EMQ.

5.3.2 Uppdrag till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att utvärdera hälsoreformen för barn och unga

Region Blekinge samtycker till att Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska få i uppdrag att utvärdera effekterna av den nationella hälsoreformen för barn och unga, samt att uppdraget initialt ska utvärdera hur reformen implementeras för samtliga berörda vårdgivare. Region Blekinge instämmer i att utvärderingen bör utgöra ett underlag för regeringens överväganden om huruvida det är lämpligt att införa en sammanhållen hälsouppföljning för barn och unga med regionen som huvudman.

5.3.3 Förslag till lag om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för vård- och omsorgsanalys bör genomföras

Region Blekinge instämmer att Socialdataskyddsutredningens (S 2016:05) förslag till lag om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för vård och omsorgsanalys bör genomföras om det är förenligt med barnets rättigheter.

5.3.4 Inspektionen för vård och omsorg bör granska barn och ungdomshälsovårdens verksamhet

Region Blekinge ställer sig bakom bedömningen att Inspektionen för vård och omsorg bör granska att barn och unga får relevanta insatser från barn- och ungdomshälsovården på likvärdiga grunder i landet oavsett bostadsort, val av vårdgivare eller skola. Granskningen behöver utgå ifrån det nationella hälsovårdsprogrammet för barn och unga.

5.3.5 Det behöver följas upp om barns och ungas behov tillgodoses i omställningsprocessen

Region Blekinge ställer sig bakom förslaget att Socialstyrelsens uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av hälso- och sjukvården med fokus på primärvård (dnr S2020/03319/FS) bör kompletteras med ett uppdrag att följa upp om barns och ungas behov tillgodoses i omställningen. Region Blekinge betonar vikten av att barns rättigheter och behov följs upp. Inga barn får diskrimineras, artikel 2. Barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering, artikel 24. Och barnets rätt till liv överlevnad och utveckling, artikel 6.

5.4 Kartlägga förekomsten av och behov hos barn och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov

Region Blekinge ställer sig bakom förslaget att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att leda ett arbete med att kartlägga förekomsten av och behov hos barn- och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov. Region Blekinge betonar vikten att både större och mindre regioner involveras i arbetet med analys och kartläggning. Det är särskilt viktigt att artikel 2 i barnkonventionen beaktas, inga barn får diskrimineras.

5.5 Möjligheter att dela information inom och mellan vårdgivare finns redan i dag

Region Blekinge instämmer i att informationsdelning inom och mellan vårdgivare behöver ske i högre grad, och att det finns behov av att stärka förutsättningarna för informationsdelning. Förutsättningarna för informationsdelning bör stärkas skyndsamt utifrån barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering, artikel 24, och barnets rätt till liv överlevnad och utveckling, artikel 6.

5.6 Förslag till bestämmelser om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation bör genomföras och en utvidgning bör övervägas

Region Blekinge ställer sig positiv till att utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorgs (§ 2019:01) förslag till bestämmelser om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation genomförs.

Region Blekinge ställer sig också mycket positiv till att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att undersöka om det är möjligt och lämpligt att utvidga de föreslagna bestämmelserna om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation till att omfatta ytterligare grupper av barn och unga inom socialtjänsten. Barn placerade utanför hemmet, barn med hemsjukvård samt barn i behov av tidiga och samordnade insatser är några grupper av barn som också skulle gynnas av en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Utvecklingsarbete kring Barnets bästa plan/Barnets plan som pågår bland annat i Kronberg bör beaktas i utredningen.

5.7 Utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården till barn och vårdnadshavare bör utredas

Region Blekinge instämmer i förslaget att regeringen ska tillsätta en utredning för att utreda om dagens lagstiftning är för barnet bästa och ändamålsenlig när det gäller utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården till barn respektive vårdnadshavare. Region Blekinge ställer sig också positiv till att utredningen ska få i uppdrag att lämna nödvändiga författningsförslag för att åstadkomma en mer ändamålsenlig ordning.

5.8 Förslag om ombuds tillgång till uppgifter bör genomföras

Region Blekinge ställer sig positiv till utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorgs (S 2019:01) förslag till bestämmelser, som tillåter att vårdgivare, under vissa förutsättningar, får ge ombud elektronisk tillgång till patientuppgifter bör genomföras om det är förenligt med barnets rättigheter.

5.9 Utredningens förslag stärker och går i linje med nationell och internationell utveckling på hälsodataområdet

5.9.1 Större statligt ansvar för nationell digital infrastruktur

Region Blekinge instämmer i att staten behöver ta ett större ansvar för utformning och reglering av en nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården och omsorgen. Det finns en infrastruktur som kan vidareutvecklas. En statlig finansiering för att förvalta infrastrukturen ses som önskvärt. Det är viktigt att informationen när det gäller barn och unga följer samma principer för nationell hantering och utbyte som det är för vuxna.

5.9.2 Tydligare styrning mot nationell informationsstruktur och gemensam terminologi

Region Blekinge instämmer i att utvecklingen och användningen av nationellt fastställda termer och begrepp för dokumentation i hälso- och sjukvården behöver öka väsentligt. Region Blekinge betonar vikten av att det blir tydligt vilken myndighet som har uppdraget att ta fram och förvalta den gemensamma standarden.

Övriga synpunkter

Region Blekinge vill avslutningsvis betona vikten av att samtliga utredningar och uppdrag som slutbetänkandet kommer att generera utgår från barnets rättigheter och ser till barnets bästa som individ, grupp och generellt.

Hälso o sjukvård förvaltn stab
Carina Andersson

2022-01-13

Ärendenummer 2021/02253
Dokumentnummer 2021/02253-3

Till Hälso- och sjukvårdsnämnden (2019-01-01 - 2022-12-31)

Remissvar: Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsens arbetsutskott besluta

1. att godkänna förslag till remissvar från Region Blekinge och översända svaret till Regeringskansliet, Socialdepartementet.

Sammanfattning

Region Blekinge har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på slutbetänkandet Börja med barnen! Följ upp hälsa och dela information för god och nära vård SOU 2021:78. Region Blekinge är positiv till utredningens intentioner och instämmer i utredningens förslag och bedömningar och anser att de generellt är väl genomarbetade och genomtänkta.

Det finns i dag inte någon nationell uppföljning som stödjer utvecklingen av en mer sammanhållen vård och effektiva hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Det saknas också uppgifter om barns och ungas hälsoutveckling i befintliga hälsoregister som tar sikte på god hälsa.

Region Blekinge välkomnar en samlad uppföljning av barns och ungas fysiska och psykiska hälsa som stödjer utvecklingen av det hälsofrämjande arbetet för barn och unga från individuell till nationell nivå. Tillika vårdens utformning och innehåll.

Region Blekinge ställer sig bakom utredningens bedömning att utvecklingen av kvalitetsregister är nödvändig för att säkra kvaliteten i de hälsovårdande verksamheterna, exempelvis inom barnvårdscentraler och elevhälsan. Region Blekinge välkomnar förslaget att det i 7 kap. 1 och 4 §§ patientdatalagen (2008:355) anges att kvalitetsregisters ändamål är att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra hälso- och sjukvårdens kvalitet. Då det i nuläget är svårt med det tolkningsutrymme som upplevs finnas avseende vad ett nationellt kvalitetsregister är.

Region Blekinge ställer sig positiv till utredningens förslag om hur en god informationsförsörjning för såväl verksamheterna som för den enskilde kan stärkas när det gäller utbyte av information inom och mellan olika verksamheter och huvudmannagränser. En sammanhållen dokumentation och utbyte av information är en viktig förutsättning utifrån barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering, artikel 24, och barnets rätt till liv överlevnad och utveckling, artikel 6.

Region Blekinge betonar vikten av att samtliga utredningar och uppdrag som slutbetänkandet kommer att generera utgår från barnets rättigheter och ser till barnets bästa som individ, grupp och generellt.

Region Blekinges synpunkter och kommentarer rör utredningens förslag och bedömningar.

Bakgrund

En av de största omställningarna av hälso- och sjukvården pågår just nu med syfte att skapa en god och nära vård. Denna process behöver systematiskt beakta barns rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter. Som ett led i detta tillsattes utredningen, en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Utredningen lämnar förslag som ger regeringen möjlighet att bana väg för en hälsoreform för barn och unga i Sverige som ska bidra till att minska fragmentiseringen och glappen i hälso- och sjukvården och bryta trenden med ökad psykisk ohälsa hos barn och unga. I maj 2021 överlämnade utredningen delbetänkandet *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga* (SOU 2021:34) till regeringen. I oktober 2021 överlämnades slutbetänkandet *Börja med barnet! Följ upp hälsa och dela information för en god och nära vård* (SOU 2021:78). Utredningens förhoppning är att de samlade förslagen i de två betänkandena kan bidra till att staka ut en väg för Sverige där barns och ungas behov och förutsättningar lyfts fram och får påverka hälso- och sjukvårdens utformning och innehåll på ett mer systematiskt och långsiktigt hållbart sätt.

Fördjupad ärendebeskrivning

Barnrättsperspektiv

Regionen gör inte prövningar av barnets bästa vid remissvar. Slutbetänkandet *Börja med barnen! Följ upp hälsa och dela information för god och nära vård* (SOU 2021:78) rör barn och unga 0-20 år. Utredningen har en utgångspunkt att barn ska ses som rättighetsbärare.

Beredning

Ett flertal professioner och funktioner har beretts möjlighet att yttra sig i beredningsprocessen, representanter från framför allt verksamheter som möter barn och unga.

Bedömning

Utifrån ovanstående beskrivning samt bifogat förslag till remissvar har Region Blekinge lämnat synpunkter på slutbetänkandet av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. *Börja med barnen! Följ upp och hälsa och dela information för en god och nära vård*.

Karlskrona enligt ovan

Kjell Ivarsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga

2021702253-2 Remissvar. Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78)

2021702253-1 Remiss: Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (8sou 2021/78)